

Direktrapport från Kuba: 1:a Maj och fredsresan till Guantánamo

1:a Maj och fredsresan till Guantánamo, Kuba

Vår utsände, Hans Öhrn, rapporterar:

För oss svenskar som deltog i det åttonde seminariet för fred och avskaffandet av alla utländska militärbaser började vistelsen här på Kuba denna gång med 1:a majdemonstration i Havanna.

Hans Öhrn, som rapporterar om 1a Maj och seminariet mot utländska baser, i talarstolen på konferensen. Foto: Martin Arovén.

Det sistnämnda är inte bara en imponerande manifestation för arbetarrätten utan också en tidig händelse. Vi fick lämna hotellet redan vid 3-tiden på morgonen för att kunna nå de platser vi hade blivit utlovade. Trots den tidiga timmen var aktiviteten på Havannas gator märkbar. Bilar och bussar dirigerades åt olika håll för att tömmas på människor. Vår buss stannade en bra bit från stället dit vi skulle och vi fick gå den sista biten på gator som ännu låg i mörker. Innan vi nådde fram passerade vi en säkerhetskontroll, där köerna blev långa. Kuba måste alltid vara på sin vakt! När vi till sist kom fram till våra platser framför podiet återstod flera timmar tills manifestationen skulle inledas. Under den tiden formade de människor som lämnat bilar och bussar, tillsammans med Havannabor som kom från alla håll, det mäktiga demonstrationståg som slingrade sig så långt vi kunde se längs Malecón. Omkring 200.000 människor beräknas ha deltagit i 1:a majtåget i Havanna 2024.

Ändå var högtidlighållande i år betydligt nedskalat. På grund av bränslebrist och andra transportsvårigheter kunde inte lika många som brukligt delta. Sanktionerna mot Kuba drabbar det mesta på ön, även arbetarnas egen dag. Det är också därför som 1:a maj i år inte äger rum på Revolutionstorget som brukligt, utan på den öppna plats som inofficiellt kallas Självständighetstorget framför USA:s ambassad i Havanna, som hela tiden kastar sin ominösa skugga över arrangemanget.

Medan dagen sakta grydde inleddes firandet med kubanska artister som intog podiet och underhöll innan talarna fick ta det i besittning. På stora TV-skärmar kan vi se att även Kubas president Miguel Díaz-Canel Bermúdez och hans företrädare Raul Castro Ruz deltar i evenemanget, men håller sig hela tiden i bakgrunden. 1 maj på Kuba är arbetarnas och ungdomens dag, inte politikernas. Huvudtalare är LO-ledaren Ulises Guilarte och ungdomar från bland annat Ungkommunisterna. Talarna betonar alla vikten av internationell solidaritet och detta år också vikten av solidariteten med Palestina och dess kämpande folk. Banden mellan Palestina och Kuba är långvariga och mycket starka.

Dagen efter, när vi lämnar Havanna får vi möjlighet att delta i avslutningen av en antiimperialistisk konferens som har pågått under fyra dagar. Där talar bland andra Kubas vice utrikesminister, Carlos Fernández de Cossío. Även han poängterar de starka och varaktiga banden med Palestina.

Kuba upprätthåller diplomatiska relationer med alla länder - med ett undantag - Israel, säger han bland annat. Skälet är den folkmordspolitik USA så länge har upprätthållit mot de båda systemationerna Kuba och Palestina. Mot Palestina med öppet våld genom sin satellit i Västasien - Israel, ett våld som nu visar sig i sin mest extrema form genom bombningarna av Gaza och mordorgier på Västbanken. Det var därför Kuba redan 1973 bröt de diplomatiska förbindelserna med Israel.

Mot Kuba genom mordande sanktioner som syftar till att långsamt bryta ned hela samhällsstrukturen och gör att människor dör på grund av brist på mediciner och annan livsnödvändig utrustning.

Tillbaka till 1a Maj:

Talen är över på mindre än 45 minuter. Innan vi beger oss från platsen hinner vi genom videokameran se hur Raúl Castro vinkar åt oss när han tillsammans med presidenten och en gammal vapenkamrat lämnar scenen för att, förmodligen som de flesta andra kubaner, åka hem för att fira 1:a maj och en ledig dag.

Sjelva tar vi oss till fots några kvarter bort där Vänskapens Hus ligger. Där ska vi njuta av vårt 1:a majfirande detta år. I entrén möts vi av varma välkomnanden och en romdrink, trots att klockan ännu inte hunnit slå nio på morgonen denna helgdag.

Mot Guantánamo:

Dagen efter lämnar vi Havanna för denna gång och åka till Guantánamo. Vårt första uppehåll blir i Santa Clara där vi övernattar. Santa Clara brukar på Kuba kallas Che Guevaras stad. Det var denna stad som Che och hans rebeller intog på nyårsafton 1959 och tillfogade diktatorn Batista ett avgörande nederlag genom att hindra att de förstärkningar som Batista hade behövt för att försvara Havanna aldrig når staden. Vid beskedet valde Batista att lämna Kuba - för att aldrig mer återvända. Dagen efter tågade rebellerna in i Havanna - Kuba var befriat. I Santa Clara finns en jättelik staty av Che med sårad vänsterhand och geväret i den andra troget

kämpande för revolutionen. I kryptan under statyn vilar hans jordiska rester sedan 1997, tillsammans med många av de kamrater som var med och stred och dog i Bolivia.

Guantánamo når vi på fredagen, dagen innan fredsseminariet inleds. Det är den åttonde gången detta viktiga möte äger rum. Normalt hålls mötet vartannat år, men på grund av covid-19 uteblev seminariet några år, men kom i gång igen för två år sedan, 2022. Det anordnas gemensamt av det Kubanska Institutet för Vänskap mellan Folken (ICAP) och Världsfredsrådet (WPC), där Svensk-Kubanska föreningen är medlemmar via Sveriges Fredsråd, som är en av WPC nationella medlemsorganisationer. Det är ingen tillfällighet att seminariet hålls i Guantánamo, där USA sedan 121 år tillbaka olagligt och mot folkrättens principer ockuperar en bit av Kuba. Basen har haft stor betydelse för USA både historiskt och nutida. Under andra världskriget var basen en viktig utgångspunkt för krigföringen både i Stilla havet och Atlanten. Det gjorde den till världens näst största marinbas under kriget. I modern tid har den USA-ockuperade Guantánamobasen, Gitmo, utnyttjats som tortyrläger i USA:s påstådda krig mot terrorismen. Människor som har infångats runt om i världen, de flesta av dem helt oskyldiga, har skickats hit och utsatts för mycket hård behandling. Ren tortyr har många gånger använts vid förhören och basens status som ett icke-erkänt område på ockuperad kubansk mark har gjort att USA kan bortse från alla lagar, även sina egna, när det gäller behandlingen av fångarna.

Seminarierna har under åren samlat fredskämpar, antikrigsaktivister och Kubavänner för att kräva att utländska baser och installationer i hela världen avskaffas. Dessutom har kravet varit att den kapprustning som USA-imperialismen tillsammans med NATO-allierade länder har satt igång upphör.

Oron för den nuvarande utvecklingen var stor bland seminariedeltagare, vilket tydligt framgick av talen. Överallt i världen fortsätter USA:s och Nato:s krigsförberedelser. Det var också märkbart att många var oroad av utvecklingen i vår region, den nordiska.

ICAP:s ordförande Fernando González på konferensen. Foto: Hans Öhrn

Avsmältningen av polarisarna, framför allt i Arktis, till följd av den globala uppvärmningen öppnar möjligheter för nya handelsvägar och tillgång till potentiella energikällor som tidigare varit omöjliga att exploatera. Detta påskyndar också kapprustningen i området mellan Ryssland, USA och EU-länderna som slåss om kontrollen över de nya territorierna och sjövägarna. Sveriges och Finlands anslutning till NATO är ett tecken på detta, sa Yul Jabour från den venezuelanska organisationen för Internationell Solidaritet och Kamp för Freden, COSI. Sverige är Natos senaste krigsbyte, sa Iraklis Tsavdaridis från Världsfredsrådet.

Efter två dagars förhandlande, rapporter och föredrag kunde seminariet avslutas i stor enighet om att kampen för världsfreden måste fortsätta och intensifieras och liksom motståndaren - imperialismen i alla dess former - agera globalt för att nå framgång.

Återfärden till Havanna inleds med ett stopp i den lilla byn Caimanera, en liten bit utanför Guantánamo, där själva basen ligger. Från utsiktsplatser gick det att se vaktornen runt basen, ständigt bemannade med USA-soldater. Innan vi åkte vidare blev vi intervjuade

av kubansk TV om deltagandet i fredsseminariet och fick också chansen att påpeka att vi nu sett var de politiska fångarna finns på Kuba - inne på den av USA ockuperade Guantánamobasen.

Hans Öhrn 240510

För att kunna upprätthålla Svensk-Kubanskas solidaritets- och opinionsarbete behöver vi få in minst 150 000 kr under året till vår Kampfond. Om du har möjlighet, ge ett bidrag!

STÖD KUBASOLIDARITETEN
STÖD KAMPFONDEN

150 000KR

**INNAN
ÅRSSLUTET**

PG 40 54 11-0
SWISH 123 589 09 75

■ @SVENSKKUBANSKA ■ SVENSK-KUBANSKA.SE